

CONSILIUL SUPERIOR al
MAGISTRATURII
din REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA COMRAT
SEDIUL VULCĂNEȘTI

ВЫСШИЙ СОВЕТ
МАГИСТРАТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
СУД КОМРАТ
ОФИС ВУЛКЭНЭШТЬ

MD-5300, or. Vulcănești, ștr. Plotnicov, 50
tel/fax: (293) 2-02-94
e-mail: jvl@justice.md

МД- 5300 г. Вулкэнешть, ул. Плотникова, 50
тел/факс: (293) 2-02-94
e-mail: jvl@justice.md

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII		
JUDECĂTORIA COMRAT		
SEDIUL VULCĂNEȘTI		
leșire Nr.	0519	
" 23 "	02	20 18

Curtea Constituțională
Mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu, 28

Judecătoria Comrat sediul Vulcănești Vă remite sesizarea depusă de pîrîtul S.A. Transcom-M, cu privire la ridicarea a excepției de neconstituționalitate a alin.(1) art. 10¹ Legii nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pămîntului, în cadrul examinării cererii de chemare depuse de către Primăria or. Vulcănești către S.A. Transcom-M mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei pentru folosirea terenurilor de proprietatea publică.

Anexa:

- sesizarea depusă pîrîtului S.A. Transcom-M, cu privire la ridicarea a excepției de neconstituționalitate a alin.(1) art. 10¹ Legii nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pămîntului - 5 file.
- Încheierea judecătoriai Comrat sediul Vulcănești din 26.12.2017- 2 file

Vicepreședintele
judecătoriai Comrat

Igor BOTEZATU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA	
INTRARE NR.	319
19	martie 20 18

SOCIETATE PE ACȚIUNI „TRANSCON-M”

MD-2012, Republica Moldova, mun. Chișinău,
str. Vasile Alecsandri, 119-a
Tel. 29 39 33, Fax. 29 39 33

Judecătoria Comrat (sediul Vulcănești)

Pârât:	S.A. „Transcon-M”
Adresa juridică:	<i>mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 119a</i> adresa poștală: <i>mun. Chișinău, str. Petricani, 86</i>
Reclamant:	Primăria or. Vulcănești
Adresa juridică:	<i>Mun. Chișinău, or. Vatra, str. Feroviarilor, 10</i>
Dosarul nr. Judecător	52-2-321-05052014 Botezatu Igor

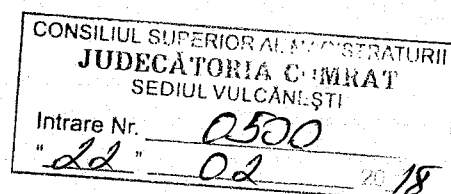
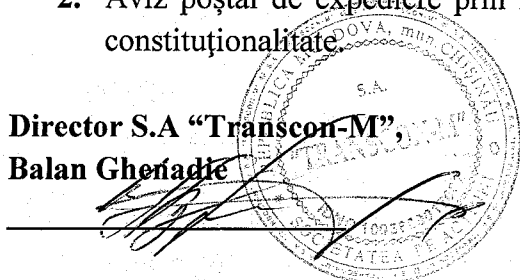
REF: *scrisoarea Judecătoriei Comrat (sediul Vulcănești) nr. 0224 din 30.01.2018.*

1. Prin scrisoarea nr. 0224 din 30.01.2018, Judecătoria Comrat (sediul Vulcănești) a acordat la cererea S.A. “Transcon-M” un termen de până la **20 februarie 2018** pentru depunerea textului Sesizării privind controlul constituționalității prevederilor alin. (1), al art. 10¹ al Legii nr. 1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.
2. Prin prezenta, S.A. “Transcon-M” adresează astăzi, **19 februarie 2018**, către Judecătoria Comrat (sediul Vulcănești) textul *Sesizării privind controlul constituționalității (Anexa 1)* și prin aceasta se conformează prescripțiilor Scrisorii Judecătoriei Comrat (sediul Vulcănești) nr. 0224 din 30.01.2018.
3. În același sens, menționăm faptul că textul *Sesizării privind controlul de constituționalitate* a fost expediat și prin intermediul Poștei Moldovei (**Anexa 2**), astfel încât acesta urmează să parvină în adresa Judecătoria Comrat (sediul Vulcănești) și în formă tipar.

ANEXĂ:

1. Textului Sesizării privind controlul constituționalității prevederile alin. (1), al art. 10¹ al Legii nr. 1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.
2. Aviz poștal de expediere prin Poșta Moldovei a textului Sesizării privind controlul de constituționalitate.

Director S.A. “Transcon-M”,
Balan Gheorghiță

d

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr.28
Chișinău, MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
prezentată în conformitate cu art.135 al Constituției Republicii Moldova

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. SC "Transcon-M" S.A
2. Adresa: Republica Moldova, Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 119A

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Controlul constituționalității alin.(1) al art.10¹ din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, care prevede încasarea anuală a plății pentru folosirea terenurilor proprietate publică, aferente obiectivelor privatizate sau întreprinderilor și obiectivelor private, proprietarii cărora nu au cumpărat sau nu au arendat terenurile aferente obiectivelor și întreprinderilor menționate, în modul și termenele fixate în conformitate cu legislație.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

Pe rolul Judecătorie Comrat sediul Vulcănești se examinează pricina civilă intentată la cererea depusă la data de 30.04.2014 de către Procuratura Vulcănești în interesul Primăriei Vulcănești împotriva SC Transcon-M S.A cu privire la încasarea datoriei pentru folosirea terenurilor proprietate publică a statului.

La motivarea juridică (de drept) a acțiunii, reclamantul și-a înaintat pretențiile pe prevederile alin.(1) al art.10¹ din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, potrivit căruia, *în cazul în care proprietarii obiectivelor privatizate sau ai întreprinderilor și obiectivelor private nu au cumpărat sau nu au arendat terenuri aferente obiectivelor și întreprinderilor menționate, de la aceștia, în modul și termenele fixate în conformitate cu legislația, se va încasa anual plata pentru folosirea terenului, stabilită în mod unilateral de consiliile locale, nu mai mică decât plata anuală de arendă, calculată conform art.10 alin.(10), și nu mai mare de 10% din prețul normativ al pământului, calculat pentru destinația respectivă. Plata specificată va fi încasată, în termenele fixate de consiliile locale, pentru perioada care urmează momentului adoptării de către consiliul local a deciziei corespunzătoare pînă la încheierea contractului de vânzare-cumpărare sau de arendă.*

La data de 19.09.2017 SC Transcon-M S.A a depus cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin.(1) art.10¹ al Legii nr.1308-XIII din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.

Prin încheierea Judecătoriei Comrat sediul Vulcănești din 26.12.2017 a fost admisă cererea depusă de SC Transcon-M S.A cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin.(1) art.10¹ al Legii nr.1308-XIII din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.

NORMA DE DREPT SUPUSĂ VERIFICĂRII CONSTITUȚIONALITĂȚII

**Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997
privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului**

4

Articolul 10¹. Plata pentru folosirea terenurilor proprietate publică aferente obiectivelor privatizate sau întreprinderilor și obiectivelor private

(1) În cazul în care proprietarii obiectivelor privatizate sau ai întreprinderilor și obiectivelor private nu au cumpărat sau nu au arendat terenuri aferente obiectivelor și întreprinderilor menționate, de la aceștia, în modul și termenele fixate în conformitate cu legislația, se va încasa anual plata pentru folosirea terenului, stabilită în mod unilateral de consiliile locale, nu mai mică decât plata anuală de arendă, calculată conform art.10 alin.(10), și nu mai mare de 10% din prețul normativ al pământului, calculat pentru destinația respectivă. Plata specificată va fi încasată, în termenele fixate de consiliile locale, pentru perioada care urmează momentului adoptării de către consiliul local a deciziei corespunzătoare până la încheierea contractului de vânzare-cumpărare sau de arendă.

În opinia autorului prezentei sesizări, norma de drept menționată contravine Constituției Republicii Moldova (alin.(1) art.46, art. 114, art.120).

CADRUL NORMATIV PERTINENT

Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sînt garantate.

Articolul 114

Înfăptuirea justiției

Justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.

Articolul 120

Caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărîri judecătorești definitive

Este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărîri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Considerăm faptul că, prevederea legală cu privire la care s-a cerut ridicarea excepției de neconstituționalitate, intră în contradicție cu dispozițiile Constituției Republicii Moldova despre proprietatea privată și protecția acesteia, despre înfăptuirea justiției și caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărîri judecătorești definitive. Or, dreptul unilateral al Administrației Publice Locale de a emite acte administrative prin care să fie obligate persoanele la plata unor sume de bani, intră în discordanță clară cu prevederile alin.(1) al art.46 al Constituției, conform căreia dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

În aceleași timp, menționăm faptul că persoanele fizice și juridice participante la circuitul civil nu pot să fie obligate la efectuarea cărorva plăți prin simple acte administrative ale administrației locale, dat fiind faptul că aceasta ar presupune o substituie a autorității judecătorești, or, justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești (art.114 al Constituției).

5

Astfel, emiterea unui act administrativ nu îi poate fi opozabil unei persoane dat fiind faptul că, potrivit alin.(1) al art.120 al Constituției, este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărâri judecătorești definitive.

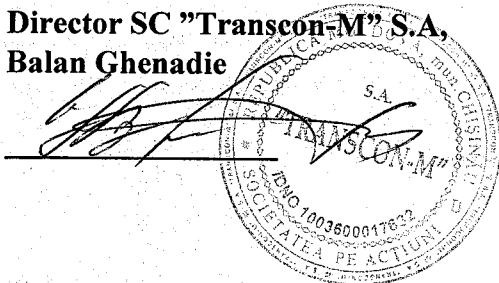
Reieșind din norma constituțională dată, un simplu act administrativ nu poate crea drepturi și obligații în privința unei persoane pentru că acesta ar contraveni prevederilor art.120 al Constituției după care sunt obligatorii/opozabile pentru a fi respectate hotărârile definitive ale instanțelor judecătorești, nu însă și unele acte administrative.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

Solicit Curții Constituționale admiterea prezentei sesizări și recunoașterea neconstituționalității alin.(1) al art.10¹ din Legea nr.1308-XIII din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, dat fiind faptul că norma dată este în contradicție cu prevederile art. art. 46 alin.(1), 114 și 120 al Constituției Republicii Moldova.

VIII. SEMNATURA

**Director SC "Transcon-M" S.A.
Balan Ghenadie**

ÎNCHEIERE

26 decembrie 2017

or.Vulcănești

Judecătoria Comrat sediul Vulcănești

Instanță compusă din

Președintele ședinței, judecătorul

Igor BOTEZATU

Grefier

Tatiana Ceban

Cu participarea,

Reprezentantului Primăriei Vulcănești

Ivan Gaidarji

Reprezentantului S.A. Transcom-M

Eugeniu Bejeranaru

examinând în ședință publică problema ridicării excepției de neconstituționalitate în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Primăria or.Vulcănești către S.A. Transcom-M mun.Chișinău cu privire la încasarea datoriei pentru folosirea terenurilor de proprietatea publică,

a c o n s t a t a t

1. La 30 aprilie 2014, Primăria or.Vulcănești a depus cererea de chemare în judecată împotriva pîrîtului S.A. Transcom-M mun.Chișinău cu privire la încasarea datoriei pentru folosirea terenurilor de proprietatea publică.

2. În motivarea acțiunii reclamantul Primăria or.Vulcănești indică, că în urma controlului efectuat de procuratura Vulcănești în baza solicitării depuse de Primăria or.Vulcănești de depunerea cererii de chemare în judecată în instanța de judecată, pentru încasarea de la S.A. Transcom-M mun.Chișinău datoriei pentru folosirea terenurilor de proprietatea publică, s-a constatat, că S.A. Transcom-M mun.Chișinău are în folosință terenuri și teritoriu aferent cu nr.cadastral 9603306060 cu suprafață de 5,8625 ha, fiind proprietatea publică Primăriei or.Vulcănești pe care se afla obiectivele private S.A. Transcom-M mun.Chișinău dreptul de proprietate cărora a fost înregistrat la data de 26.12.2008 în registru bunurilor imobile Î.S. Cadastru. Conform hotărîrii Consiliului Local Vulcănești nr.5 din 24.06.2009, pentru folosirea terenului de proprietatea publică pe care se află obiectivele privatizate sau ai întreprinderile și obiectivele private se va încasa anual plata pentru folosirea terenului, stabilită în mod unilateral în mărime de 10% din prețul normativ al pămîntului, calculat pentru destinația respective, conform art.10¹ Legii nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pămîntului.

3. Astfel, pentru perioada de folosirea de către întreprinderea S.A. Transcom-M a terenurilor de proprietatea publică cu nr.cadastral 9603306060 cu suprafață de 5,8625 ha pe care se află obiectivul privat, este obligată a achita în bugetul Primăriei or.Vulcănești 2 271 895,38 lei conform calculelor efectuate pentru perioada anilor 2011, 2012, 2013.

4. Toate măsurile întreprinse de către Primăria or.Vulcănești pentru respectarea procedurii de soluționare prealabilă a litigiului în vederea achitării binevole a datoriei au fost lăsate fără atenție de către S.A. Transcom-M.

5. În ședința de judecată din data de 19 septembrie 2017, reprezentantul pârîtului Bejenaru E. a depus cererea de ridicarea a excepției de neconstituționalitate a alin. (1) art. 10¹ Legii nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pămîntului. În motivarea cererii de puse indicînd, că prevederea legală suscitată a alin. (1) art. 10¹ Legii nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pămîntului, intră în contradicție cu dispozițiile Constituției Republicii Moldova cu privire la proprietatea privată și protecția acesteia, despre înfăptuirea justiție și caracterul obligatoriu al sentințelor și al altor hotărîri judecătorești definitive Or, dreptul unilaterale al Administrației Publice Locale de a emite acte administrative prin care să fie obligate persoanele la plata unor sume de bani, intră în discordanță clară cu prevederile alin. (1), al art. 46 al Constituției. Iar persoanele fizice și juridice participante la circuitul civil nu pot să fie obligate la efectuare oricăror plăți prin simple acte administrative, ale administrației locale, dat fiind faptul că asta ar presupune o substituie a autorității judecătorești.(art. 114 al Constituției RM). Reieșind din norma constituțională dată, un simplu act administrativ nu poate crea drepturi și obligații în privința unei persoane pentru că aceasta ar contraveni prevederilor art. 120 al Constituție după care sunt obligatorii/opozabile pentru a fi respectate **hotărîrile definitive ale instanțelor judecătorești**, nu însă și unele acte administrative. În conformitate cu dispozițiile Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate). **judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:** obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.

6. În ședința de judecată reprezentantul reclamantului, Primăriei or.Vulcănești, Ivan Gaidarji, a solicitat respingerea cererii, deoarece examinarea pricinii date durează de o perioadă îndelungată și deja există hotărîri analogice pe dosarul Lion –Gri.

7. Considerînd întemeiate argumentele reprezentantului pârîtului, instanța de judecată a decis ridicarea excepției de neconstituționalitate.

7

8. Instanța consideră, că sunt întrunite condițiile, menționate în Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție RM, și anume:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, legile adoptate de Parlament, fac parte din obiectul controlului constituționalității, exercitat, la sesizare, de către Curtea Constituțională. Iar astfel, prin prezenta cerere, se solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate, în vederea exercitării controlului constituționalității prevederilor reglementate la alin. (1) art. 10¹ al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, act normativ care. din câte am arătat mai sus, face parte din jurisdicția și Competența în materie a Curții Constituționale.

- excepția este ridicată de către S.C "Transcon-M" S.R.L, care are calitatea procesuală de parte la prezentul litigiu, invocând neconstituționalitate a alin. (1) art. 10¹ Legii nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului în raport cu prevederile art.46 și art.120 Constituției RM.

- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de către Primăria or.Vulcănești către S.A. Transcom-M mun.Chișinău cu privire la încasarea datoriei pentru folosirea terenurilor de proprietatea publică.

- Instanța de judecată consideră, că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată, deoarece sub imperiul normelor contestate s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte, normele ce se conțin în alin. (1) art. 10¹ Legii nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului.

- Jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova, nu cunoaște precedent în care să fi fost exercitat controlul constituționalității prevederilor alin.(1) art. 10¹ al Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, și unde să fi fost pronunțată o hotărârii a Curții în acest sens.

9. Audiind părțile, examinînd probele administrate întru dovedirea celor invocate și raportîndu-le, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează speța, instanța consideră necesar de a suspenda procesul de judecată din următoarele considerente:

10. În conformitate cu art.12¹ CPC RM, dacă în procesul judecării pricinii se constată că norma de drept ce urmează a fi aplicată sau care a fost deja aplicată este în contradicție cu prevederile Constituției Republicii Moldova, iar controlul constituționalității actului normativ este de competența Curții Constituționale, instanța de judecată formulează o sesizare a Curții Constituționale pe care o transmite prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Din momentul emiterii de către instanță a încheierii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și pînă la adoptarea hotărîrii de către Curtea Constituțională, procedura de examinare a pricinii sau de executare a hotărîrii pronunțate se suspendă.

11. Conform art.260 alin.(1) lit.e) CPC RM, instanța judecătorească este obligată să suspende procesul în cazul ridicării excepției de neconstituționalitate.

12. În conformitate cu art.12¹, art.260 alin.(1) lit.e), art.263, art.269-270 CPC RM, instanța de judecată,

d i s p u n e :

1. A admite cererea depusă de pîrîtul Transcom-M de ridicarea a excepției de neconstituționalitate a alin.(1) art.10¹ Legii nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pămîntului.

2. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin. (1) art. 10¹ Legii nr.1308 din 25.07.1997 privind prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pămîntului,

3. De a expedia sesizarea privind ridicarea a excepției de neconstituționalitate Curții Constituționale al Republicii Moldova.

4. Procesul în cauza civilă la cerea de chemare în judecată depusă de Primăria or.Vulcănești către S.A. Transcom-M mun.Chișinău cu privire la încasarea datoriei pentru folosirea terenurilor de proprietatea publică, se suspendă.

Încheierea în partea suspendării procesului în cauza civilă poate fi atacat cu recurs la Curtea de Apel Comrat în termen de 15 zile, prin intermediul judecătoriei Comrat sediul Vulcănești.

Igor BOTEZATU